

AKT-funktionen i daginstitutionerne

Daginstitutionernes indsats overfor børn og familier i trivselsproblemer har enorm stor betydning og kan gøre en forskel i forhold til barnets efterfølgende livsforløb. Det er i forhold til disse børn, hvor et dagtilbud af høj kvalitet virkelig kan gøre en forskel.

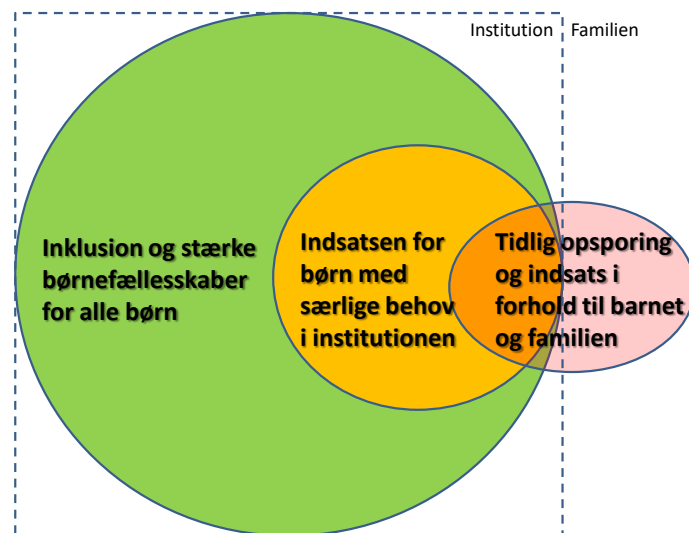
Indsatsen for inklusion og tidlig opsporing har derfor høj prioritet på dagtilbudsområdet¹. Som et led i denne indsats har vi valgt at sætte fokus på de AKT-funktioner, der har en særlig opgave i forhold til denne indsats.

Dette notat beskriver de overordnede forventninger til AKT-funktionerne på daginstitutionsområdet i Vejle Kommune. Beskrivelsen skal tydeliggøre opgaverne for daginstitutionerne og give samarbejdspartnere et billede af, hvad de kan forvente en daginstitution kan løfte på AKT-området. Samtidig skal beskrivelsen danne baggrund for forvaltningens understøttelse af opgaveløsningen, f.eks. gennem kompetenceudvikling og sammenhængene med indsatsen på skoleområdet.

Formålet med AKT-funktionerne

AKT-funktionen er defineret ved at være en særlig ressourceperson med opgaver relateret til inklusion og børn og familier med særlige behov. Helt overordnet skal AKT-funktionen styrke daginstitutionernes indsats i forhold til tre områder.

Figur: AKT-funktionens tre perspektiver

¹ Jf. Børne- og Ungepolitikken, Delpolitik for Dagtilbud "Det er for børn" og Inklusionssynet. Desuden har halvdelen af pædagogerne i 2013-15 gennemført diplommodul i Social Inklusion.

De tre områder er, som det fremgår, overlappende:

- Noget af opgaven omfatter alle børn og børnefællesskabet i hele daginstitutionen (det grønne).
- Andre dele af opgaven er målrettet børn, der har behov for en ekstra indsats – her kan samarbejdspartnere fra TCBU eller sundhedsplejen være inddraget (det gule).
- Endelig kan problemstillingerne kræve en indsats i familien, hvor Familierådgivning eller Sundhedsplejen deltager (det røde).

AKT-funktionen løser opgaverne i et samarbejde med familien, ledelsen og kollegerne i daginstitutionen og med samarbejdspartnere udenfor daginstitutionen – f.eks. TCBU, Sundhedsplejen og Familie- og Handicaprådgivningen. AKT-funktionen bidrager her til at skabe helhed og sammenhæng i indsatsen.

AKT-funktionens opgaver

AKT-funktionens opgaver tager udgangspunkt i formålet og kan kort beskrives således:

- **Vidensperson ift. inklusion, tidlig opsporing og indsats**
AKT-funktionen skal være opdateret på den grundlæggende viden på området og ikke mindst på, hvor det er muligt at hente hjælp og mere viden. AKT-funktionen skal kunne bringe denne viden i spil i forhold til ledere og medarbejdere.
- **Sparringspartner for kolleger og leder**
AKT-funktionen har en vigtig opgave som sparringspartner for sine kolleger. Dels i forhold til at bringe egen viden på banen, og dels for at sætte kollegernes egen viden i spil.
- **Iagttagelse og observation**
AKT-funktionen skal gennem iagttagelse og observation kunne give kolleger feedback på den pædagogiske praksis og igangsætte processer. Samtidig bidrager AKT-funktionen til at kvalificere dokumentationen med henblik på den videre indsats i daginstitution og skole.
- **Koordination og opfølgning**
AKT-funktionen skal sammen med ledelsen sikre koordination og opfølgning på indsatserne. AKT-funktionen kan enten selv være tovholder på indsatsen eller hjælpe en kollega med at lave en indsatsplan.
- **Styrkelse af forældresamarbejdet om børn med udfordringer**
AKT-funktionen skal styrke daginstitutionens samarbejde med forældrene gennem viden om familiedynamikker og redskaber til håndtering af udfordrende samarbejdsrelationer.
- **"Gatekeeper" ift. mere indgribende indsatser**
AKT-funktionen skal – i et tæt samarbejde med ledelsen – kvalificere daginstitutionens vurdering af, hvornår en problemstilling kalder på eksternt samarbejde, f.eks. i form af indkaldelse til konsultation eller en underretning i et tæt samarbejde med en socialfaglig rådgiver.

AKT-funktionens kompetencer

For at løse ovenstående opgaver bør AKT-funktionen besidde nogle væsentlige kompetencer, der kort oplystes nedenfor:

- **Høj faglighed og viden ift. inklusion og tidlig opsporing**
Grundlæggende faglig viden med relevans for opgaven i forhold til inklusion/eksklusion, specialpædagogisk, udviklingspsykologi og tegn på grundlæggende trivselsproblemer.
- **Viden om relevante politikker, procedurer og samarbejdspartnere i Vejle Kommune**
AKT-funktionen skal kende de grundlæggende procedurer mv. i kommunen med henblik på at kunne handle og/eller hente hjælp de rigtige steder
- **Legitimitet blandt kollegerne**
AKT-funktionen skal have en den nødvendige respekt og gennemslagskraft i institutionen. Dette stiller krav til den enkeltes personlighed og til opbakning hos ledelsen.
- **Vejlednings- og kommunikationskompetencer**
AKT-funktionen skal være en god kommunikator for at kunne bringe egen viden i spil, ligesom Akt-funktionen skal kunne sikre, at de øvrige medarbejdere bringer deres viden og kompetencer i spil.
- **Systematik og administrative kompetencer**
AKT-funktionen skal have overblik, kunne arbejde systematisk, være god skriftlig og anvende de nødvendige digitale redskaber.
- **Viden og robusthed i forhold til samarbejde omkring vanskelige problemstillinger/familier**
AKT-funktionen skal have den nødvendige viden og de rigtige redskaber til at håndtere vanskelige samarbejdssituationer. I den forbindelse er det også nødvendigt med en vis psykisk robusthed.

Organisering og roller i daginstitutionen

Alle daginstitutioner skal tage hånd om ovenstående opgaver. Det er et krav, at det klart kan identificeres, hvem der har AKT-funktionen. Dette er nødvendigt for, at sikre sammenhæng med den øvrige tidlige indsats i Børn & Unge og for, at samarbejdspartnere klart kan identificere vedkommende. Ligeledes er det nødvendigt ift. fælles kompetenceudvikling.

Beskrivelsen giver dog mulighed for, at AKT-opgaverne kan løses og organiseres forskelligt i daginstitutionerne – afhængigt af størrelse, brugergruppe og organisering i øvrigt. Funktionen kan også varetages sammen med andre funktioner.

AKT-funktionen skal have ledelsens understøttelse og opbakning. Det er vigtigt, at der er afsat tid til opgaven og skabt en tydelig mødestruktur. Det er også vigtigt, at ledelsen giver funktionen legitimitet ift. kollegerne.

Det er vigtigt understrege, at AKT-funktionen for at lykkes med opgaverne er afhængig af et generelt højt fagligt niveau i daginstitutionen, og at opgaverne i forhold til inklusion og tidlig opsporing er en fælles opgave, der forudsætter at alle bidrager konstruktivt.

Alle daginstitutioner får i budgetmodellen minimum 5 "inklusionstimer" (antallet afhænger af den socioøkonomiske nøgle). Det forventes, at pengene anvendes til opgaverne på området, herunder timer til AKT-funktionen.

Det forventes, at der laves en beskrivelse af funktionen i den enkelte daginstitution.

Forvaltningens understøttelse af AKT-funktionerne

Forvaltningen prioriterer at understøtte AKT-funktionen gennem:

- **Udbud af AKT-uddannelse baseret på ovenstående kompetencer**

For at understøtte AKT-funktionen besidder ovenstående kompetencer udbydes et skræddersyet og praksisnært AKT-forløb målrettet Vejle Kommune.

Der er i UCL-regi mulighed for at tage et diplommodul med fokus på AKT-funktionen til supplerings og erhvervelse af mere generelle kompetencer på området.

- **Oprettelse af AKT-netværk og deltagelse i fyraftensmøder med relevant ny viden + brush up**

Dagtilbudsafdelingen er tovholder på et AKT-netværk, der skal sikre opdatering af viden, mulighed for erfaringsudveksling, et fagligt fælles fundament og sammenhæng med B&U forvaltningen. AKT-netværket mødes ½ dag to gange om året.

Fælles fyraftensmøder

Udover AKT-netværket udbydes i B&U forvaltningen temamøder med faglige input. Tema kunne være problematikker vedr. børn af forældre med diagnoser/traumer/psykiske sygdomme, alkoholmisbrug, forældre med børn i vanskelige diagnoser, ICDP osv.

- **Tydeliggørelse af en AKT-indgang på tværshjemmesiden med redskaber, inspiration mv.**

Tværsiden (www.tvaers.vejle.dk) opdateres i 2017 med en AKT-underside med henblik på nemmere tilgang til relevant viden og en generel større videndeling.